

K34/75.

626 [ser 626] O SEP - 4 1943

~~Speciation methods~~ Molepos 8/75(16)

tribe J.C Maloka

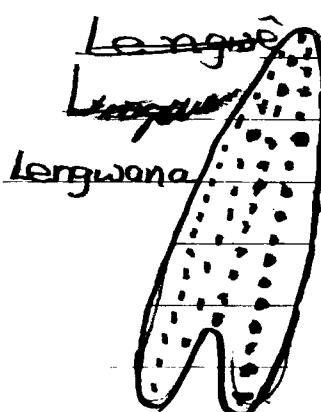
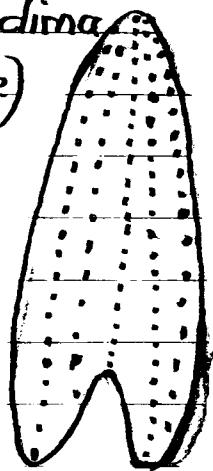
P.P. 1-15 (3) ~~Speciation methods~~

Dihlako, (Cditaola). 7/2 p index

Xomme te tla dia diswanthšo
tša dihlako ka mo fase, xore retla re kxōnē
xo bonthša mawō a dihlako le dirētō kamo
re kxōnaxo ka xōna a te lebelele m diswa-
nthšo tša dihlako ~~ka~~ fase xore retlere
kxōne xo kwisišaj mawō a tšōnaxe a hlalo-
sua

Thaxadima

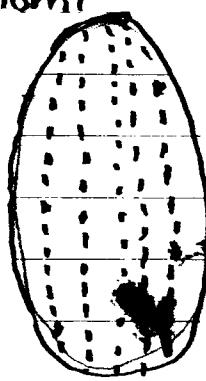
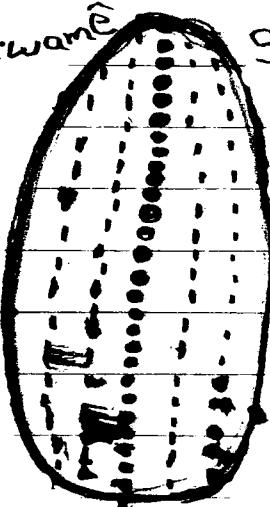
(Lengwe)

Lengwe

Lengwana

Selomi

Lehona retla thôma xo bolela Mawō by
le ka xe re bâa dihlako. xe xo hlanoxile
ye ya mafale ya mathôm ~~tyle~~ kaxe ejwale
tše tse tharo dikhupednše mabala tše dithš
uprya ka dipedi le ye nyenyane ya mafale dina
di welé: ^{Gobolengwe} Thaxadima, xe ba e rēta bare Thaxa-
dima ye kxolo matsêpê ngwana marutla a

626

K34/75

Xe re oketsa lana Lewo le la Thwaxadima xo
 larêta bare. ⁶²⁶ Hame e swere mokolodi e swere tsa
 mphaka o tamale sels je st sale le o thata c waketsa
 mokolodi nama ke yabo hame e swerexo kahoxa Kakathela
 mokakatledi pelo ya mokakatla xa e we tsena —
 seuwe sekha ke xe dinthse xo baka(mmakô) K34/75

2,
626

K34/75

2.

Ratsatši se besa molô tuku-tuku kxolo di
 ſala dietla moraxo seaba metse a titibye
 nong se puputla molô moraxo phofa diaswa
 mma sekxaba o a kxaba sepuputla o a puputla
 kxomo e kxoba le namane xe ~~et~~ dirialo fase
 dihlako di tlabay ^{d'} e th^wxadima xomme xôna fao
 e dibe dinthša tladi xore etlabêtha xoba molô
 xore o tla fiša ntô xoba moſe maxongwê ebe
 dinthša madi xo ſupa bo wetši xore mal wetšia
 o ~~tu~~ swere ke madi, etse xôna fao, xo sa
 ne mekxwa e menthi y e nthša ~~ka~~ ke yâna
 ih^wxadima ye nka tla kare ewa le lengwe le le
 lengwe le nthša ~~mekxwa~~ ye menthi byale re
 tla tšama re thswaya seka se tee xobatše
 pedi tše dinthswaxo ke lewô ka xo zane mek-
 xwa ye mengwê ~~ye~~ enthšiwaxo ke lewô
 la dihlako ^{le} ~~ro~~ g^wswa ke dihlaka tša matôlô xe
 di amošišwa ke ngaka mola dihlako di wele
 fase xomme matôlô a rotoša le xo ſupa xo
 bonthša sea lewô maxongwê le nang le
 nthša sông.

② Lengwéna ke xo hlanotše ee
 nyenyuma ya mafale. Xe ba le rête bare
 Mmane mmamolatêla Mmane a seep bahuba huile

3,
626

3,

K34/75

Mmane a seepēlēla ke rexo ke bolaya ke mahlo
 a nkxōletsā mollō wa dišu kare ke bolaya ke
 teng a nka pēla mokedikētta kare ke bolaya
 ke lele inā a nka pēla ləkōkōrōdi na diathša
 mmane mmamolatēla. (3) Lexwame ke xoxe xo
 hlanotsē ^{ye tangio} E¹thšupya mabala, xo khurumetše tše tha-
 ro tše. Lōna xe ba le rēta lewō la lōna. ~~barre~~
 Barre lexwame o ile sebui mašunya Šunya a kšwa
 Kae xo bo mohlahlakxoma mošweng xo ba kxōtē
 xōrōpō sena phaxō, phaxō ene moleme, moleme
 pula awa etse pula pele ena dithabeng, tšiē xo
 dimo dia jana moleme dia sexōngwane. mo di-
 nthša monna moxulo (mohxatalabye)

(4) Selomi ~~Axe~~ ba
 ke xe xo hlonoxile ye nyenyana ya xo se be le dinaka
 tše tharo tše dikhurume ~~ditsen~~ xo ba se rētaba
 Selomi ke matlōtlōrōpō ka bolaya phala ke ya ja
 xa sena malome wa xo molxobēla wa ~~kā~~ sere kxōō
 molapongophamoxē ~~u~~ tše nama xo bo Selomi nama
 dia lewa xo bo nthswana ke ya pōtla - pātla xo bo
 phaxa ya mangana maxlo e lleng bōhwa ~~telejwa~~
 dingwē. Xanq fao dina dinthša mošimanyana xaba le-
 soxana mo xongwē se nthša lentswe, xapē selomi
 ke lentswe. Feela sene ditsela tše dinthši tše gi
 senthšang byale kaxere boletserare lewa ie lengwē

4

626

K34/75

4

Le le lengwē le nale ditsela tše dinthši xe le amusišwa kə matôlô a dihlako.

⑤ Moxolore. Ke xe xo

hlanoxile tše dikxolo ka dipedi e ya mafale le ye thšupa
 xo khurumeditše tše pedimabala xe ba orêta
 bare. Moxolore a Ramaite ke moxolo ke mohuhumuxbke
 moxolwa majatša uta xa bare tšase uti xa dilewe
 tša ntłō kxolo ya mošate ere dithšikhidi ya re ^{maphêna} ~~mañona~~
 yare dixolo kamoka monye motse wa ~~motmolotšana~~
~~xôtlō~~ le hwile xa a laole o ſipa dihlako xo monthša ſipa
 lexolo ke la ~~moñamengmonye~~ xao onya mpipitlana. Xe ba
 rialo bare monye motse onya mpipitlana tilako dinadi'
 nthša ka mošatè mpipitlana ke xore o pipitla ditaba
 ſepa le xolo ke la molata ke xore ditaba di xolêla molata
 xoba maeng.

⑥ Hlapa dia ke xe xo hlanotše

tše pedimabala ye nyenyana ja dinaka le ye nyenyana
 ye thšupa. Xa khurumeditše tše di kxolo ka dipedi mabala
 lôna xe ba le rêla bare xâhlape xa ana kwêna xa
 a na selomi sa metsing tšiboko le wêla ba kwêna le
 baktaxa ba wetše ka lôna batho ba mmakubêla a ma-
 rathô ba hweditše notka etletše ba ratho kanthian
 pedi tša balokô baktaxa xa bana maanô ba epile isina
 tseleng bare re tla wetše diklobê ba weditše mo-
 xolwa bôha ſilwane.

5

626

K34/75

5

7) Sehlako, ke xe xo hlanoxile ye kxola yethšupya le ye nyenyana ya dinaka to khurumeditše tšeao tše pedi sôna txe ba se rête bare. Sehlako sa babirwa leba thopheng ba birwa batho ba xa tau atswala amolefê. Mošano o beole tlou maloba o senya ka xo ba mmirwa a tau a tswala la^ñmolefê meditamela sealwana le boaxanyane/a bosex a bawa kudu o ſiang ke ſia metse xo phumêxa, kxokêlo sehlako se tiyaf wêna monyatši a feitô. Xe di fao dina dinthša leitô (mosepele)

8) Mašupya (Majiwê a Mašupya) Ke xe xo hlanoxile tšeedit dithšupya ka dipedi mabala, to khurumeditše tše tše pedi tša dinaka. Sepi spimpinorepeng taba re apa kxôrôrô khup^{ta} maramo re hwa nayô ke na tsupe ke na mmela kenabyata bo sa beleng Malatši le Malatšana babe batša^ñ khang kudu Malatši are tšatsi le tšwa bodibeng Malatšana are tšatsi le tšwa phaxong ya morula khang ya la^ñ Ma-^{latšana a bo Malatši. tsatsi la tšwa bodibeng.}_{latsen phaxong} Xonamoo dihlako mohla mong di tlabo dinthša basadi^{xore} molwetsi o a khutlilwe ke basadi.

9) Morupi, ke xo hlanoxile ye kxolo ya dina dinaka le xe nyenyane ye thšupya. Lông xe ba le rête bare Morupi têla o tšwa tswapô o tšwa tswapolla thaba Seebe o tšwa Bokxalaka O wa re aketsá patsâne le morithšana^a hlo^ñ Seebe ke makxolo wa xaxo

6

626

K34/75

G

Wa setla seup~~h~~ le phefô o wa setla xao budushi
 Seupi xo xola sa phefô le xe oka nhlohlora leselô
 Seupi ke xo kxamaretše se fema tsoxô le marabeng
 ofema se a se kwetlilexo. Xôna fao dina dinthša
 thêbelê, mofema tsôxô le marabeng ofema se a se kw-
 etlilexo, Cmotha xe a xopola xore motho ene thêbelê ya xo
 moloya o tseba kaye ya taxe, xa xolo xolo motho xe
 a kare a laola a kwa xo bolelelwa xore mofema
 sebeba ofema se a se kwetlilexo anama a tsebexore
 dihlako dia makxôba dire ke yêna a neng le sehla-
 re saxo loya motho.

(10)

Moraro, Ke xe xo hlanoxile tše
 pedi tša mafale le ye thupaya ye kxolo xe ba a
 rête bare. Mararô o'moxalo wantikedike le balêlô
 theti ya motse ke le xora kxopo tša ntłô dipalêlô
 kobo tša ntłô ke jwanyemala a ntłô ke di ~~byana~~
 byana, senyaka nku ya mokou seyakxofê dirarô
 dibe mafuri. O se se warryaka. Mma moxaka mosesethi,
 o e ~~phahla~~ phahla leši wa lla o lhelankô na? o lhelam-
 lomo? dihlako ke xe dinthša ko xae xe o ekwabare Mma
 moxaka mosesethi o e phahla leši walla o lhelankô na
 o lhelam lomo bana bare le balaang ka mo tae
 moxongwê o ka kwa bare xe ba rête bare, o e
 polaik hwanwane moja bohiale xa a lhelwe.

7

626

7.

K34/75

(11) Mararwana. Sele sele kea selekwa ke se lekwa
 ke dinthši di mafsing, faa marangwe e dibe di
 nthša mosadi xa riboxa. Kexe xohlanoxile yetše
 pediesa mafale le ye thšupyen yenyanan. (12) Makxolēla. Ke xe xo
 hlanoxile tše dithšupyq ka dipedi le ye kxolo ya dinata
 xe ba le rēta bare. Makxolēla a mmalemela mo-
 rula ~~morula~~^{towē} malohlanye o ntahlanya le bana baka
 bo Sekodi le bo Sekōrārō ore ka thšemong wa
 raša ware ka hwiting wa raša ware melwaneng
 a mašemo wa raša Makxolēla sena molokō ~~esena~~
 motswala wa xo tswalana sare kxoro o thšabēlē mo-
 xohlong maotlwa xa o swane le tenaka, mouwe xe
 dilaoa byale di tlaba dinthša ba bina kxomo ~~xe~~
 xe re laoia xo ya solong (xo tsoma) tša wa makxolēla
 retla tseba xore diphōōfōlō retla di fetša xa xolo
 retla bolaya diphōōfōlō tša dipholo (di tona)

(13) Mabyana

Ke xe xo hlanotše tše pedi tše dithšupyq le ye
 nyenyana ya lengwana yana xe ba erēta bare.
 Mabyana ale Šaxa-Šaxa lo molapō Šata ke la bo
 moxadi wa ditsiē tša bušexo o xola le masasoo
 se bētla ~~mapheng~~ wa kxadi o bētē o be mole-
 ele kxadi e melemelō mebe le ka mošo wa nokae
 a lema kxadi ya mmasexadika dithaka le dithotsē

S

626

K34/75

S

Kxadi ye kxolo ya le phē pēla ka ngwēta ee hwetšaxo nama di abilws ya fihla tra xo a bolla. fakwe dihlako dina di ntšo lešata (mofere fere) xa xolo le šata /e le ka diang ke kxadi.

(14) Bokxatha

Ke xe xo hlanotše tše peditša mafale Lôna xe ba /e rēta. Bokxatha bokxanthêla diaffa ke bokxatha khuru tša basadi pudi ya fatq borôka e ya lala borôkò jwa pudi bo tšwa hlakong bana. ba pudi xa tšanaya sethalé se itsibula ka mafahla se bone naka tša pudi xo patana bolwane ka xare bo xôna basadi ba mmaselope sa myathe ba mmamphapha kôma amalope ba se ya nokeng ka lekoko ba be ba boye ka lekoko ba diêla maanô a xo rēpa (xo bolêla) motha se rēpa motho se aja Solo la kro xo le rapiwe mahlakananô (mahumananô) ke tlaleng. se ya nokeng ka le koko ba diêla maanô a xo rēpa motho ke xare dihlako tše dinthša basadi, xo rēpa motho; ke xo rērêla motho polawô basadi ba ba na ba rera bare mokête xere ka mokxôna re ka moreng. Sebone naka tša pudi xo patana bolwane ka xare bo xôna, xo jwale ke xe seêma sere Se bone thola bo reledi teng xa thola xo a baba hono o seke wa bôna basadi ba baxo sepela ka le koko xe e ka ba mosa jutejwale ka mo xare

1

K34/75

9

626

Xa bôna ba xokere boloi (polaô) Solo la
 kxoxole ^{yapilwe} mahlakananong ke tlaleng, boloi ba meñe-
 tše motho polaô. Byale ka xe seka se sengwe
 sa tseretô sa lewô la dihlako ka kowa xo morqro
 o motolo ^{gère} aménê xo lomana masexi mahlano me
 xaje motho ke xore yêna motho wo o bônaxo
~~bonaxo~~ ^{o wa} sêxa sexisa ke yêna ya xo rênêla xo babe
 (ya xo bolayako) a theng êha o bonaxo e ka o lwa
 naxo xa a na lesêxô le wêna ke yênya senaxo
 bora le wêna (polawô). Xôna fawwe re e lelê-
 lwe (le lelwe) Seêma sa moxolo-xolo se se rexo ma-
 senya solo la moxwêrak ^ê nka mo phepedi walôna
 (motaledi) ore a le senya e re o wa le thakxa
 re name re kwišiši Seretô xe sere mêmô xo
 lomana masexi mahlano me xaje motho xomme kea
 kxolwa xore lewo le re a kwišiša xore lewo le le
 nthša basadi xe ba dûla dithopa ba sebana ka
 le bitso la motho ~~wo~~ ba rataxo xo mmolaya.

15 Mpherefere, Ke xe dihlako dihlano tše me-
 bala Kamoka xa tsôna ka dinê lôna xe ba le têta
 bare. Mpherefere o wa tsekâ ~~tsekâ~~ nakxwe
 moxala o se ye nao phalaborwa xa Malatši phêpêla
 ku ngweta a rumo o tšeê ~~teš~~ lešela o nee ba-
 lata mabala a pitsi mahlano ka moše mahlano

10**626**

K34/75

10

Xa hlakana ke lesome, kaka e fofa ke ye nthso xe e hwile mabala ke a mahwibidu. Fauwe dihlako di na dinthša lešata.

16

Mohlakola. Ke xe xo

Khurumeditše dihlako tše mabala ka moka xa tšôna xe ba le rêt a bare, Mohlakolana a matsêpê modiša a kxomo tša badimo ore xo diša o xôrôšê o bušetše marothabalang b enye badimo ba xopalê xôna dinthša. ~~holwetši~~ xoba leho, ~~xerete~~ laola lesolô re ee ya xo tsoma tša wa. Mohlakola retla tseba xoba retla difetsa (~~fire~~ eladi bolaya kudu) ke ôna mawô a dihlako ona aa lexe re tseba xobane xo sana le mekxwa ye mengwê le dirêtô tše dingwe xape le ôna mawô a dihlako o ka huetsa a bitswa ke mekxwa ye e fapaneng bangwê ba tseba katsela ye bangwê ba tseba ka tsela ye xomme ba ſya ba kôpana dihlalosong, dingata tše dingwê ditseba mawô a dihlako ka dikhudu le metse tše ba dibitsang hlabana tapê ba bangwe ba no tseba mawô a dihlako ka matolo ~~q~~ dihlako feela ka ntê xo dikhudu le metse le ditlou. Ku moo ba rutilweng kaxôna Tiraxalo. ~~Ke~~ ke hlaloso tiraxalo ye nngwê še ye e kilexo ya diraxale hone a re le beleleng litaba tšeuewe ka mo lephepheng le le latêlang-

II

626

K34/75

11.

Taba ye nngwê e jwale ka ditaba tša mafala
 byale ka xa re ile ra bolela marufing a pele
 xore lefala ke ye nngwê ya ditaolô lôna ere
 xe xo hlawile leho xare xa batho xomme ba
 femana boloi e bašane mošate xomme ~~ka~~
 kxoshi e laele xore xo bitšue ngaka ya xo tseba
 xo laola lefala xôna xe etlile xo kxuby a sethsa-
 ba kamoka sa krobakana felô mo xongwê mose-
 xare wa manana xomme ngaka ~~ya~~ ya thšolla
 dihlako faše xomme ya thôma xo xowa-xowa
 e bolokêtša e rêta mawô a dihlako etse dihl-
 ko xe dilaola krobakano peu xoba meriri le lôna
 le fala xoba pula dilawlwa xa hlano tša nama tša
 be eiwa pheko ~~tša~~ phethwa ka lewô la bathselêla
 Xona fao xe ngaka e xowa-xowa e bolokêtša ena
 e diamošiša ka mawô e rêta e bolêla sea
 lewô le senthšang byale ~~ka~~ xe re tšo ~~h~~halosa,
 a ka bolêla a rêta xo feta kamoo re
 boletseng èna kamoo a tsebang byale tiraxalo
 ye nngwê še xo ile xwa diêxa tiraxalo ye nngwe
 še monna o mong wa thaka ya Malau yeo a ~~ne~~ mo-
 mmohla e lexo lesome ~~tele~~ metšo ~~en~~bedi ya meroto ka
 moraxo xa ~~x~~ ~~x~~ xê leina la xa xê ke Theledi Motimelé
 le mosadi emong yeo a bitšwang Mmakxara Dikotla
 Moxatša ~~Lesata~~ ~~Dikotla~~ Lesata Dikotla

12 626

Mu Seleteng sa ra Molepo

K34/75

12

Mosadi o yēna moroto waxaxē ke mahlwana o na le lesome la meroto le motšo o tee ka moraxo taxaxē. Hong e ile yare xe Lešata a hwile motatša Mmakxara Dikotla Theledi Motimele a ſala a tše ana le Mmakxara makatša Lešata Dikotla ka xo motlabola xomme mosadi o a na diajwala nakong ye nngwe le ye nngwe xomme a fela a xirwala ka phafa ye ka ra lsetša Theledi Motimele xomme xwa dirēxa ka letšatši le lengwē Theledi are xonwa byala a kokomoxa dimpatše tšaba ka! a loilwe ke Mmakxara xomme ea tsetla a sekhumula a tsene ke thetha xomme o dimo hwetša adilo kwakwalala e e thekxileta le bōtō a sa kxane xo khunama dimpa diile twalala xe ba mmutsiša bare na o die byang a hloke phetholō e noba thikhul thikhul! Thikhul! e dioba xo sekhumula ka thetha feela xo fihiela kxosi yela yaxa Motimele e ne tšii! ~~th~~ a tloxa ya ba ka moraxo xo rotaxa dipolēlō tše o Mmakxara a rexo ba xa Motimele? ba ~~x~~ ntowanthša banna ba xabo bo Ramaxoda Dikotla ba mmutsiša bare na o kwa xe bareng? Afa motho towē xa se wēna o loieng motho o waxa Motimele? taba ya xaxe ya nama ya tšwela pele a fela are baxa Motimele ba ntowanthsā ke xe taba ya xaxe e bile e fihiela moſate

13

626

K34/75

13

Ya xore ke a lowanthšwa ke xe kxaši Molepo a
 laēla xore xo iwe xo bitšwa monna wa ngaka
 monna wa Mothšakane wa bitšwang Selokiša
 anama atla xa ile xwa kxø jwa sethšabakana
 ba ya xo kxobakana xona Kowa theko ya mošate
 Monna oobe a laola ka dikhako le sehuba
 xomme xe sethšaba se šetše selkxobakane a
 thôma xore bommamolli ba dule xo tee (kexore
 ba bo moh) a bafa maswika xore ba setlê fase
 ka ôna yéna a fela are fomanebakane bôna
 bafela bare sea foma xe bare sea foma maswile
 a ba a swerexo à e ya le bona xe badumetša a
 fela are tuu xa re fomanebakane bare sea foma
 are enyane diboko le bondi ba fela ba dumela
 byale xona fac adianto eo ileng ya makatša
 batho xa dutšé are fomane a dukuluxa rebona
 a tšama a emiša motho a nthša motho eo
 e lexo le loko labo moh a ba bea xôna kowa
 xo ba xabo moh a ba nankola a ba iša xona
 kowa le ba ba bexo ba setba ikiša. Taba yey a
 makatša batho kudu le le hono xe ba e bolela e
 sa ba makaditše, ka xoba monna o ebe eie Mo-
 thšakane wa tšuŋko fase kowa xo bo mohla
 ba a sa tsebeko batho ba xa nMolepo hong

16

626

K34/75

14.

Ba makatša ke xore na o tseba byang meloko ya bo moho xona fao o be a swere mpakuba lemphatka o moxalo wa sabola, Xomme o ile a ~~kxodiša set~~ kxodiša sethšaba a sea higganthša moloi a ba kxodiš ka dipanthša tša xe akhetha maloko a ba bea hanyu byale ka xe eka o a batseba ba dumela a sea hiwa a itiya moloi xore se a tla se bolēla e tla ba nnete xomme Mmakxara yena xonafao o be a šetše a tla letšwe a tla letše mmeli kudumēla feēla a ēla are tsuu! ya ba xa moraxo mafelelong Selokiša, motho o taboxēla Mmakxara xodimoka phapa ya kubu a more mmaa! mokxoši wa nama walla ware #baa! naxē morobēla hlaka a matrumo namile e ba se mphete se nkxaxolēlē ya nama ya ba ke phantxa ba xabo Mmakxara ba thšabas. Ke xe a tla nama aya xo metswalo yaxe ba ba bexo xa Mothapo le ba ba lexo xa Mojapelo ba nama baya Lekhoweng le le bexo le berekwa ke ba xa Mojapelo borōkō le le bexo le bitšwa Matia alla (mabetha alla) babona metswalo ya Mmakxara ¹⁸ Mmakxara ka mmoko ba ya ba tla leya kxoši ya xa Motimele Ramabu Motimele bare & Ramabu o biditše ngaka a re etle e bofaye rakxadi o foile ^{motho} wale Lekxowa la la-ela xore Ramabu a tle o swarowe (Ḡ tšewe)

15

626

K34/75

15*

Xomme xe Ramabu a tšerwe a kšitšwe xa
 Matia-alla a fihla a bethwa xo se moxau ba xabo
 ba ba ba nthša phlo ye pududu ba fxa molokolla, xaele
 Mmakkara yēna a nama a dula^{xa} mothapōt o be a
 mae e na le morwa wa lesokana yeo a bitswaxo Lekxalaka.
 Dikotla monna wa thaka ya Maratwa yeo xo twetšexo
 meroto ye Šupilexo ka moraxo xa xare^{ta} ele Mmakkara
 le morwaxe Lekxalaka bôna xa ba sa Phela xo phela bana
 ba Lekxalaka. Dikotla bona le mommobla a tsatsi ba sa dula
 sethšabeng sa xa mothapo, lexe xo se saha selete
 xa Mothapo ba šetsé ba xeraswantšwe ke Motkowa
 naxa ya bôna e šetsé e dipolasa ke tšona tšeо
 ditaba tša dihlaka.

End. S. 626

J. C. Maloka